

PROCEDURY DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH I INTERWENCYJNYCH DYREKTORA SZKOŁY

Sytuacje kryzysowe, jakie mogą wystąpić w szkole to w szczególności: pożar, powódź, choroba zakaźna, podejrzany przedmiot, zagrożenie terrorystyczne, samobójstwo ucznia, próba samobójstwa ucznia, kryzys wychowawczy.

POŻAR

Działania zapobiegawcze:

1. Ustalić dźwięk alarmu pożarowego sygnalizowany przez dzwonek szkolny, np. dwa dzwonki długie i jeden krótki.
2. Poinformować pracowników szkoły, że są zobowiązani do natychmiastowego powiadomienia o pożarze dyrektora lub wicedyrektora szkoły.
3. Zapoznać nauczycieli, pracowników administracyjno-obslugowych oraz uczniów z dźwiękiem sygnalizacyjnym.
4. Informację zamieścić w szkolnej instrukcji bezpieczeństwa pożarowego.

Działania zasadnicze:

1. Po zauważeniu pożaru lub otrzymaniu informacji o pożarze należy odszukać najbliższy ręczny ostrzegacz pożarowy, zbić szybką i nacisnąć przycisk. Spowoduje to uruchomienie alarmu z centrali sygnalizacji pożaru.
2. W przypadku, gdy w obiekcie nie ma takiego systemu, natychmiast trzeba zaalarmować:
 - a) wszystkie osoby znajdujące się w bezpośrednim otoczeniu strefy objętej pożarem,
 - b) zadzwonić pod numer alarmowy 112 lub zawiadomić Państwową Straż Pożarną – 998, oraz
 - c) bezzwłocznie przystąpić do gaszenia pożaru przy pomocy sprzętu gaśniczego znajdującego się w budynku.
3. Zarządzić ewakuację ze strefy zagrożonej.
4. Kierować akcją do czasu przybycia Straży Pożarnej.
5. Przypomnieć wszystkim pracownikom i uczniom, że mają obowiązek podporządkowania się poleceniom kierującego akcją.
6. Dopilnować, aby:
 - a) wyłączyć dopływ gazu i prądu,
 - b) usunąć z miejsca pożaru i bezpośredniego sąsiedztwa wszelkie znajdujące się tam materiały palne, wybuchowe, toksyczne,
 - c) usunąć cenny sprzęt i urządzenia oraz ważne dokumenty, nośniki informacji itp.,
 - d) nie otwierać drzwi i okien do pomieszczeń objętych pożarem,
 - e) nie wchodzić do pomieszczeń objętych pożarem,
 - f) w zadymieniu poruszać się wzdłuż ścian i poręczy, w pozycji pochylonej lub na czworakach, blisko posadzki, gdzie jest najwięcej powietrza i lepsza widoczność, zasłonić usta, nos i oczy (np. wilgotną chustką).

7. Poinformować dowódcę przybyłych jednostek o sytuacji i podjętych dotychczas działaniach.
8. Po przybyciu właściwych służb bezwzględnie stosować się do ich poleceń.

Powódź

Działania zapobiegawcze:

1. Należy sprawdzić, czy zostały wprowadzone i czy poprawnie działają wewnętrzne procedury uruchamiane w związku z zagrożeniem powodziowym.
2. W okresie występowania zagrożenia powodziowego koniecznie słuchać komunikatów podawanych przez lokalne media. W razie odcięcia prądu zapewnić możliwość słuchania komunikatów radiowych.

Działania zasadnicze:

1. W przypadku zauważenia powodziowego lub otrzymania informacji o zagrożeniu powodziowym należy natychmiast zadzwonić pod numer alarmowy 112 lub Państwowej Straży Pożarnej – 998.
2. Po wstępnej ocenie sytuacji zarządzić przeprowadzenie ewakuacji.
3. Wykonywać polecenia służb prowadzących ewakuację.
4. Zapewnić opiekę i nadzór nad podopiecznymi podczas ewakuacji i w miejscu docelowym.
5. W miarę możliwości powiadomić rodziców o miejscu przebywania dzieci.
6. Prowadzić listę dzieci odbieranych przez rodziców.
7. Wyłączyć lub zlecić osobie odpowiedzialnej wyłączenie dopływu gazu i prądu.
8. Przenieść wartościowe rzeczy w bezpieczne miejsca (na wyższe kondygnacje lub poza budynek szkoły w zależności od stopnia zagrożenia).
9. Zabezpieczyć budynek szkoły przed zalaniem poprzez uszczelnienie drzwi i innych nisko położonych otworów (m.in. kanalizacja).
10. W miarę możliwości dokumentować prowadzone działania i informować o nich właściwy wydział oświaty oraz kuratorium oświaty.

CHOROBA ZAKAŻNA

1. Potrzymaniu informacji o podejrzeniu niebezpiecznej choroby zakaźnej u ucznia (np. od rodziców lub z mediów) należy potwierdzić wiadomość u lekarza – jeśli to możliwe; zawiadomić dyżurującego inspektora sanitarnego oraz ustalić z nim sposób postępowania.
2. Zawiadomić właściwy wydział oświaty i kuratorium oświaty.
3. Nadzorować przestrzeganie zaleceń służb sanitarnych przez pracowników szkoły i uczniów.
4. Przygotować informację dla uczniów i rodziców przy współpracy z właściwym oddziałem Państwowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej.
5. Zorganizować (w razie potrzeby) spotkanie z rodzicami z lekarzem chorób zakaźnych lub przedstawicielem właściwego oddziału Państwowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej.
6. Bezwzględnie stosować się do zaleceń służb sanitarnych i innych kompetentnych służb.

PODEJRZANY PRZEDMIOT LUB PRZESYŁKA W SZKOLE

1. Odizolować miejsce i zabezpieczyć pomieszczenie. Nikt nie powinien się zbliżyć, otwierać, dotykać i wąchać podejrzanych przedmiotów.
2. Zadbać o zamknięcie okien, wyłączenie systemów wentylacji i klimatyzacji, by nie powodować ruchu powietrza w pomieszczeniu.
3. Przykryć uszkodzony, podejrzany przedmiot lub przesyłkę, gdy zawiera jakąkolwiek podejrzaną zawartość w formie: płynnej lub stałej (proszek, pył, galareta, piana lub inne).
4. Zadzwoń lub wyznaczyc osobę, która zadzwoni pod jeden z poniższych numerów alarmowych: 112 – telefon alarmowy, 997 – Policja.
5. Ustalić, które osoby miały kontakt z podejrzanym przedmiotem, przesyłką oraz zadbać, by te osoby dokładnie umyły ręce.
6. Zgromadzić te osoby w jednym pomieszczeniu i przypilnować, by z nikim się nie kontaktowały i pozostały tam do przybycia służb.
7. Po przybyciu właściwych służb, bezwzględnie stosuj się do ich zaleceń.

ZAGROŻENIE TERRORYSTYCZNE

A. Wtargnięcie napastników do obiektu szkolnego

1. Zachować spokój.
2. Zapanować nad własnymi emocjami.
3. Starać się uspokoić dzieci.
4. Poddać się woli napastników – wykonywać ściśle ich polecenia.
5. Starać się zwrócić uwagę napastników na fakt, że mają do czynienia z ludźmi.
6. Zawsze pytać o pozwolenie, np. gdy chcemy się zwrócić do uczniów z jakimś poleceniem.
7. Dopóki nie zostanie wydane polecenie wyjścia należy:
 - a) nakazać dzieciom położyć się na podłodze,
 - b) nie pozwolić dzieciom wychodzić z pomieszczenia oraz wyglądać przez drzwi i okna.
8. Wykonywać polecenia grupy antyterrorystycznej od chwili podjęcia działań zmierzających do uwolnienia.
9. Zapamiętać szczegóły dotyczące porywaczy – informacje te mogą okazać się cenne dla służb ratowniczych.
10. Po zakończeniu akcji:
 - a) sprawdzić listę obecności dzieci w celu upewnienia się, czy wszyscy opuścili budynek – o braku któregoś dziecka należy bezzwłocznie poinformować Policję,
 - b) nie pozwolić żadnemu z dzieci samodzielnie wrócić do domu,
 - c) prowadzić ewidencję dzieci odbieranych przez rodziców/osoby upoważnione.

B. Użycie broni palnej na terenie szkoły

1. Zachować spokój.
2. W sytuacji bezpośredniego kontaktu z napastnikiem: starać się uspokoić dzieci, nakazać dzieciom położyć się na podłodze.

3. Jeżeli terroryści wydają polecenia, dopilnować, aby dzieci wykonywały je spokojnie – gwałtowny ruch może zwiększyć agresję napastników.
4. W przypadku polecenia przemieszczania się dopilnować, aby dzieci nie odwracały się tyłem do napastników.
5. O ile to możliwe zadzwoń pod jeden z poniższych numerów alarmowych: 112 lub 997 – Policja.
6. Jeśli to możliwe, nie należy rozłączyć się i starać się na bieżąco relacjonować sytuację.
7. Po opanowaniu sytuacji:
 - a) zadzwoń pod jeden z numerów alarmowych: 112, 997 – Policja, 999 – Pogotowie Ratunkowe,
 - b) upewnić się jaka była liczba osób poszkodowanych,
 - c) sprawdzić, czy strzały z broni palnej nie spowodowały innego zagrożenia (np. pożaru),
 - d) udzielić pierwszej pomocy najbardziej potrzebującym,
 - e) w przypadku, gdy ostrzał spowodował inne zagrożenie, podjąć odpowiednie do sytuacji działania,
 - f) zapewnić osobom uczestniczącym w zdarzeniu pomoc psychologiczną.

C. Zagrożenie bombowe

Informacja o podłożeniu bomby

1. Zachować spokój.
2. Jeżeli jest to informacja telefoniczna, to należy:
 - a) słuchać uważnie,
 - b) starać się zapamiętać jak najwięcej,
 - c) o ile jest taka możliwość, nagrać rozmowę, jeśli nie – próbować zapisywać informacje,
 - d) zwrócić uwagę na szczegóły dotyczące głosu i nawyki mówiącego oraz wszelkie dźwięki w tle,
 - e) nie odkładać jako pierwszy słuchawki,
 - f) jeżeli twój telefon posiada funkcję identyfikacji numeru dzwoniącego – zapisz ten numer.
3. Jeżeli jest to wiadomość pisemna, należy zabezpieczyć ją tak, aby nikt jej nie dotykał, gdyż trzeba ją przekazać Policji.
4. Po zakończeniu rozmowy niezwłocznie zadzwoń pod jeden z numerów alarmowych: 112, 997 – Policja.
5. Zaalarmować zarządcę budynku.
6. Zadzwoń do właściwego wydziału oświaty i kuratorium oświaty.
7. Powiadomić o zagrożeniu personel szkoły oraz uczniów, w sposób niewywołujący paniki.
8. Zarządzić przeprowadzenie ewakuacji zgodnie z obowiązującą instrukcją.
9. Poinstruować uczniów o zabraniu ze sobą rzeczy osobistych – plecaków, reklamówek itp.
10. Zabezpieczyć ważne dokumenty, pieniądze.
11. Wyłączyć lub zleć pracownikowi ds. technicznych wyłączenie dopływu gazu i prądu.
12. W przypadku odnalezienia podejrzanego przedmiotu nie dotykać go i nie otwierać, w miarę możliwości ograniczyć dostęp osobom postronnym.
13. Dokonać próby ustalenia właściciela przedmiotu.
14. Po przybyciu właściwych służb bezwzględnie stosować się do ich zaleceń.

Znalezienie bomby (podejrzanego przedmiotu)

1. Zachować spokój.
2. Nie dotykać podejrzanego przedmiotu (jeśli widzimy „bombę”, to oznacza, że jesteśmy w polu jej rażenia).
3. Zadzwoń pod jeden z poniższych numerów alarmowych: 997 – Policja, 112.
4. Zabezpieczyć, w miarę możliwości, rejon zagrożenia w sposób uniemożliwiający dostęp osobom postronnym – głównie uczniom, nie narażać siebie i innych na niebezpieczeństwo.
5. Powiadomić o zagrożeniu personel szkoły oraz uczniów, w sposób niewywołujący paniki.
6. Zarządzić przeprowadzenie ewakuacji zgodnie z obowiązującą instrukcją.
7. Zabezpieczyć ważne dokumenty, pieniądze.
8. Wyłączyć lub zleć pracownikowi ds. technicznych wyłączenie dopływu gazu i prądu.
9. Otworzyć okna i drzwi, usunąć z otoczenia wszystkie materiały łatwopalne.
10. Nie używać w pobliżu podejrzanego ładunku urządzeń radiowych (radiotelefonów, telefonów komórkowych).
11. Po przybyciu właściwych służb, bezwzględnie stosować się do ich zaleceń.

Po wybuchu bomby

1. Zachować spokój.
2. Ocenić sytuację pod kątem ilości osób poszkodowanych i upewnić się, jakiego rodzaju zagrożenia spowodował wybuch.
3. Zadzwoń pod numer alarmowy 112.
4. Udzielić pierwszej pomocy najbardziej potrzebującym.
5. Sprawdzić bezpieczeństwo dróg i rejonów ewakuacyjnych, a następnie zarządzić przeprowadzenie ewakuacji zgodnie z obowiązującą instrukcją.
6. W przypadku, gdy wybuch spowodował inne zagrożenie, podjąć działania odpowiednie do sytuacji.
7. Po przybyciu właściwych służb, bezwzględnie stosować się do ich zaleceń.

SAMOBÓJSTWO, ZABÓJSTWO

1. Powiadomić Policję, pogotowie ratunkowe i przełożonych.
2. Powiadomić poradnię psychologiczno-pedagogiczną i poprosić o zorganizowanie pomocy psychologicznej uczniom i nauczycielom.
3. Zabezpieczyć miejsce zdarzenia do czasu przybycia Policji.
4. Nie udzielać informacji mediom, dopóki o śmierci nie zostanie powiadomiona najbliższa rodzina.
5. Jak najszybciej powiadomić najbliższą rodzinę o śmierci dziecka, zrobić to twarzą w twarz, unikać telefonu lub poczty.
6. Udzielić pomocy i wsparcia rodzinie zmarłego, w razie potrzeby powiadomić pogotowie ratunkowe.
7. Zorganizować pracę szkoły w ten sposób, aby możliwy był proces interwencji kryzysowej – udzielenie wsparcia psychologicznego uczniom, pomoc w odreagowaniu traumatycznych przeżyć.

8. Przemyśleć i przygotować strategię kontaktowania się z mediami.

PRÓBA SAMOBÓJCZA UCZNIA

1. Ustalić i potwierdzić rodzaj zdarzenia.
2. Nie pozostawiać ucznia samego.
3. Usunąć wszystko, co może ułatwiać realizację zamiaru.
4. Bez rozgłosu przeprowadzić ucznia w bezpieczne, ustronne miejsce.
5. Zebrać wstępne informacje o okoliczności zdarzenia.
6. Wezwać pomoc (pogotowie, straż, policja) – w zależności od potrzeby.
7. Zadbac, aby interwencja służb przebiegała dyskretnie.
8. Zawiadomić właściwy wydział oświaty.
9. Dokonać szybkiej oceny dalszych zagrożeń.
10. Powiadomić rodziców/opiekunów prawnych.
11. Chronić ucznia oraz inne osoby przed zbędnymi czynnikami traumatycznymi (np. media, świadkowie itp.).
12. Zapewnić uczniowi pomoc psychologiczną.

KRYZYS WYCHOWAWCZY

1. Powołać zespół kryzysowy, wspólnie ocenić emocjonalne, poznawcze, behawioralne aspekty reakcji kryzysowych, ustalić zasady kontaktowania się z osobami czy grupami zaangażowanymi w kryzys, w tym strategię kontaktowania się z mediami.
2. Wybrać osobę do kontaktowania się z mediami.
3. Zidentyfikować główne problemy lub „wyzwalacze kryzysu”, stworzyć i zbadać alternatywy.
4. Zorganizować zebranie rady pedagogicznej i zadbać o rzetelne jej protokołowanie.
5. Wyraźnie i jasno nazwać rzecz po imieniu – mówić o agresji, przemocy, znęcaniu się, dręczeniu, wyzywaniu, molestowaniu seksualnym, kłamstwach (a nie ogólnie o „złym zachowaniu”, „haniebnym postępku”, „nieodpowiednim zachowaniu”) oraz wskazać konkretne zasady, reguły i prawa, które zostały naruszone bądź złamane.
6. Pokazać konsekwencje, jakie kryzys przynosi wszystkim grupom społeczności szkolnej (nie tylko uczniom).
7. Zachęcić osoby, które wyrządziły szkody (jeżeli są obecne) do myślenia o zadośćuczynieniu.
8. Ustalić z nauczycielami sposoby pracy nad metodami zapobiegania w przyszłości takim sytuacjom, w których problemy wychowawcze, sytuacje trudne, osiągną rozmiary kryzysu.
9. Okazywać zawsze gotowość na otwartą rozmowę z nauczycielami o problemach zgłaszanych przez uczniów.